

3.7. CONSTRUCTORS D'ESCENOGRAFIES – GERMANS CASTELLS I PLANAS

– Qui són els Germans Castells i Planas?

MARTA: Són en Jordi i en Josep, que són dos germans bessons que es dediquen a realitzar escenografies, tot i que també n'han dissenyat. Han treballat en teatre, televisió, publicitat, cinema, museus.

JORDI: Jo afegiria una mica l'origen. Nosaltres sortim d'un grup de teatre d'aficionats de Cardedeu, i de joves ja ens va seduir el món del teatre i quan vam poder, és a dir, que nosaltres ja teníem una formació de d'estudis d'arts aplicades a la Massana, i a la que vam poder, vam deixar l'ofici del pare, que era pintar parets, que també era aficionat al teatre. I vam muntar un taller, quan vam decidir muntar el taller tenim uns trenta-cinc anys.

– **Com vau conèixer la escenografia? I quan?**

JORDI: Home, conèixer l'escenografia doncs en el mateix moment que entrem amb un teatre, perquè a darrere d'uns actors o al costat d'uns actors, sempre hi ha un element escenogràfic.

– **Què us va fer entrar en el món de la escenografia? I quan?**

JORDI: Doncs una mica, per una tendència natural, si haguéssim tingut vocació d'actor no haguéssim sigut escenògrafs, haguéssim sigut actors. El món del teatre és tant complex que hi ha tantes parcel·les, que un tria amb la que se sent més còmode. I en aquest cas, per nosaltres era l'escenografia.

– **Què us va fer decidir ser constructors d'escenografies?**

JORDI: Doncs la possibilitat de tenir una feina més continuada i poder relacionar-nos amb gent molt diversa. Si tu ets escenògrafs —diguéssim— que tens més limitacions. I si ets constructor, pots ampliar un ventall de teatre, de escenògrafs, de directors, de companyies... i això ha ajudat que si a vegades també fèiem dissenys d'escenografies, complementàvem també aquesta petita inquietud del disseny.

NÚRIA: Jo crec que també com que l'entrada va ser gradual, i d'una manera molt natural —amateur— no és que els quinze anys diguessin: serem constructors d'escenografies, sinó que una cosa va portar a l'altre. Ells tenien un ofici de pintor, que a més a més tenien coneixements d'artista, de dibuixar, i de dissenyar, i de realitzar coses. I és una entrada com molt suau, molt natural, que una cosa porta a l'altre.

– **Com vau començar en el món professional?**

JORDI: A conseqüència d'això que ha explicat la Núria, clar amb un moment determinat hi ha, els anys 70 – 80, hi ha una explosió de gent jove sortint de l'Institut del Teatre amb unes altres inquietuds. Era moment de canvis molt radicals. I nosaltres érem seguidors d'aquests grups joves, podríem anomenar: Dagoll Dagom, Joglars, Comediants,... en fi, tot aquest ventall de gent jove, que en un moment donat. Trenquen esquemes i creen un altre

tipus de teatre, del què es venia fent. Ens fem amics d'aquests col·lectius, i aquests ens passen feina. És a dir, així comencem a treballar.

– **Com veieu a les vostres filles en un futur?**

JORDI: Home si el futur es manté com ara, molt malament. Perquè aquesta crisi ha aniquilat una mica els tallers com el nostre. La gent torna a fer escenografies, al garatge de casa seva, llavors la indústria se'n recent molt. Es pot muntar un gran espectacle amb una taula i una cadira d'IKEA. No hi han diners, per tant si això continua molt temps, doncs, ostres s'ho passaran una mica magre. Ara bé, tenen prou ofici, i tenen prou coneixements de la feina i una mica del que representa, que si això remunta, podem recuperar la glòria del que suposa tenir un taller de construcció d'escenografies com abans. Abans de la crisi.

NÚRIA: Es que una mica la realitat és aquesta, hi ha una crisi important, hi han molts pocs diners. Amb una taula i un tamboret d'IKEA es pot fer un espectacle. I clar, l'escenografia és per a on es retalla primer. Primer es retalla escenògraf, i després la partida d'escenografia. Però vaja, aquí estarem. I de mica en mica, el problema és que si no hi ha una feina constant, l'entorn de col·laboradors es va disgregant. I llavors es des-estructura tot i quan hi ha un pic de feina, ves-los a buscar, o comença amb un de nou. Això és el més mal de cap.

MARTA: El mateix, perquè estem un al costat de l'altre.

– **Quin seria el somni dels Germans Castells i Planas?**

JORDI: Home, el somni havia sigut. Quan tu comences, sempre somies treballar o per aquella companyia o per aquell teatre, o per aquell director o per aquell actor,... I el somni de lo que era més proper nostre, és a dir, Catalunya, Barcelona, jo crec que ja es va cobrir. El somni de fer treballs a l'estranger també deu ni do. I els somni seria que s'acabés la crisi, tornéssim a recuperar aquest taller amb la teal·lita que tenia als anys 1990 i més de 2000, que era una cosa apassionant. Acabar amb aquesta crisi, que es fessin propostes d'escenografia interessants, per espectacles també interessants.

MARTA: Si, això mateix, que es recuperin i no veure el taller buit constantment.

NÚRIA: I lo maco de la feina, seria que el tracte amb els clients sigui bo i igual, i que no es converteixi amb un pressupost, que ets de tants que fas aquell pressupost, i en el fons és un pressupost perquè et necessiten. I que hi hagi una mena de complicitat, de bon rotllo, que sigui una mica més que anar a compra a una botiga o una altre..

- **Com us heu donat a conèixer en aquest àmbit, perquè hageu pogut arribat a on esteu ara?**

JORDI: Home a partir d'una dedicació de molts anys, i ser molt seriosos i rigorosos amb la nostra feina. I fent dels clients, fent-ne amics. És així de senzill. Rigorositat i serietat tot i que entre mig hi podem riure molt.

- **Quina és l'obra, de totes les que hau fet, què us heu sigut més complicada?**

NÚRIA: Es que n'hi han hagut moltes que tenen el seu punt que fins que no trobes com solucionar-ho. No cal que ho sigui tota, sinó que a vegades només és una cosa que fa que sigui tot més difícil.

JORDI: Si, jo no en destacaria cap, per damunt de les altres, perquè totes tenen, quan tu t'impliques molt, totes tenen el seu punt de complicació. Tant a partir de la idea, com a partir de la realització.

- **Teniu criteris fixes a l'hora d'iniciar una escenografia, per tal de que es vegi el vostre segell?**

MARTA: No, jo crec que el segell és fer la feina ben feta i fer lo que l'escenògraf demana. El nostre segell, qui ve a qui mes o menys ja coneix la manera de treballar que tens, per tan ja li agrada el segell que tu has anat construint, a través de la manera que has anat fent la feina.

NÚRIA: Si, de fet, l'autèntic segell seria que no es notes que es noti que és d'aquell escenògraf.

MARTA: Exacte, clar, clar.

NÚRIA: Que no sigui tot igual, sinó que cap escenògraf no digui: no vull que m'ho facin aquests, ni nosaltres ni ningú, perquè ho faran igual que han fet totes les altres, sinó que saber notar l'estil de cadascú.

JORDI: Si, això és molt important, per nosaltres ha estat essencial, i respectar l'estil de cadascú dels escenògrafs.

– Què és el que us ha marcar més al llarg de la vostra trajectòria professional?

JORDI: Doncs conèixer els grans, conèixer els grans de cada moment. Com que un també creix, amb edat i amb experiència, també et van arribant gent que tenen una dimensió reconeguda o amb l'àmbit nacional o amb l'àmbit estatal o amb l'àmbit europeu o amb l'àmbit mundial. Quan tu treballes per aquests grans, evidentment que això et satisfà molt. És un reconeixement a la teva feina, que puguis treballar amb qui realment marquen pauta.

– Quins projectes nous se us plantegen?

JORDI: Ara com ara, tenim per Nadal, per vigílies de Nadal, refer decorats de Pastorets fets per en Ciutat dels Pastorets de la Sala Cabanyes de Mataró. Estem fent també uns talonets per Sant Fruitós de Bages, i per els del Vendrell. Això és el que tenim a sobre la taula, però també hi han coses que de moment no es poden acabar de d'explicar perquè no estan ben lligades.

NÚRIA: També estem fent un tros de terra d'una òpera que anirà al Liceu. I com que són aquestes obres que corren per tot Europa, els hi faltava un tros de terra, i els hi estem fent.

JORDI: Unes peces per el museu d'Empúries, en fi. Hi han coses diverses relativament petites.

– En quines obres heu participat?

JORDI: Ui, amb això faria una llista enorme. Dagoll Dagom, Comediants, La Cubana, en Pep Bou, La Perla 29, el Teatre Nacional de Catalunya, el Teatre Lliure, per Focus, la Fura dels Baus, el Centre Dramàtic, el Teatro Espanyol, el Teatre de Mèrida, gent més amateur, etcètera.

NÚRIA: Aquest any, hem estat treballat per uns talons per el ballet de Hong Kong.

– **Què és per a vosaltres l'escenografia?**

NÚRIA: Per mi és l'espai on es desenvolupa el fet teatral o l'acte teatral.

MARTA: Si, que pot ser realista, pot ser absolutament auster, pot ser de les mil maneres que un es pugui imaginar i et vulgui transmetre i portar-te amb un espai, es el que vesteix amb un text teatral.

JORDI: Si, per mi és crea un o varis ambients de tipus realista, simbòlic, conceptual, etcètera.